

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 22.4.2009
KOM(2009)163 v konečnom znení

ZELENÁ KNIHA

Reforma spoločnej rybárskej politiky

ZELENÁ KNIHA

Reforma spoločnej rybárskej politiky

OBSAH

1.	Vízia európskeho rybolovu do roku 2020	4
2.	Úvod	5
3.	Súčasná spoločná rybárska politika a jej výsledky	6
4.	Ako prekonať päť štrukturálnych nedostatkov politiky	8
4.1.	Riešenie hlboko zakoreneného problému nadmernej kapacity flotily	8
4.2.	Zameranie cieľov politiky	9
4.3.	Zameranie rámca na rozhodovanie na hlavné dlhodobé zásady	10
4.4.	Výzva priemyslu, aby prevzal viac zodpovednosti pri vykonávaní SRP.....	11
4.5.	Rozvoj kultúry dodržiavania pravidiel.....	13
5.	Ďalšie zlepšenie riadenia rybného hospodárstva EÚ	14
5.1.	Diferencované pravidlá rybolovu na ochranu malých pobrežných flotíl?	14
5.2.	Ako z nášho rybolovu získať čo najviac	15
5.3.	Relatívna stabilita a prístup k pobrežnému rybolovu.....	16
5.4.	Obchod a trhy - od úlovku k spotrebiteľovi.....	17
5.5.	Začlenenie spoločnej rybárskej politiky do širšieho kontextu námornej politiky.....	19
5.6.	Znalostná základňa pre politiku	20
5.7.	Štrukturálna politika a verejná finančná podpora	21
5.8.	Vonkajšia dimenzia.....	22
5.9.	Akvakultúra.....	25
6.	Ďalšie kroky	25
7.	Vyjadrite sa	26
8.	Skratky	27

1. VÍZIA EURÓPSKEHO RYBOLOVU DO ROKU 2020

Ryby, ktoré sú pre ľudstvo hlavným zdrojom vysoko kvalitných živočíšnych bielkovín a tuku prospešného pre zdravie, zažívajú na trhu opäť silný rast a znovu sa stali pravidelnou zložkou stravy viac ako pol miliardy európskych spotrebiteľov. Nepretržitý pokles úlovkov európskej flotily sa zastaví okolo roku 2015. Aj keď sa Európa aj naďalej z veľkej časti spolieha na dovoz rýb, tento podiel sa začína obracať. Ryby ulovené alebo vyprodukované v Európe si spotrebiteľia cenia a uznávajú ich ako produkty vysokej kvality.

Agresívny nadmerný rybolov s výrazným vplyvom na pobrežné hospodárstva je záležitosťou minulosti. Na úroveň maximálneho udržateľného výnosu bol obnovený stav takmer všetkých populácií rýb v Európe. Pre mnohé populácie to znamená, že v porovnaní s úrovňou roka 2010 sa podstatne zvýšili. Rybárom prinášajú tieto väčšie populácie rýb zložené z dospelých a väčších rýb vyššie zarábky. Mladí ľudia z pobrežných spoločností rybolov opäť považujú za atraktívny a stabilný prostriedok obživy.

Európske odvetvie rybného hospodárstva je po finančnej stránke oveľa silnejšie. Priemyselný segment flotily je efektívny a nezávisí od verejnej finančnej podpory. Prevádzkuje lode, ktoré nepoškodzujú životné prostredie a jeho veľkosť zodpovedá objemu rýb, ktorý je oprávnený uloviť. Na opačnom konci spektra produkuje odvetvie drobného rybolovu aj naďalej vysoko kvalitné čerstvé ryby, ktoré sa konzumujú na mieste a uvádzajú sa na trh s označením kvality a pôvodu, ktoré rybárom poskytuje vyššiu hodnotu. Stále sa zvyšujúci podiel Európanov žijúcich pozdĺž pobrežia kontinentu predstavuje rastúci dopyt po miestne vyprodukovaných potravinách vysokej kvality. Ich práca sa takisto oveľa viac začlenila do ostatných hospodárskych odvetví, ktoré sú pre pobrežné spoločenstvá kľúčové. Výrobný a marketingový reťazec ponúka orgánom aj spotrebiteľom naprieč celým odvetvím úplnú transparentnosť, čo sa týka pôvodu surovín „zo siete až na tanier“. Európske odvetvie akvakultúry je takisto významným dodávateľom rýb pre spotrebiteľov v Európe: zostáva v popredí technologického vývoja a naďalej vyváža know-how a technológie mimo Európy.

Spoločná rybárska politika EÚ sa zjednodušila, je teraz oveľa menej nákladná a jej riadenie je jednoduchšie. Rozhodovacie procesy umožňujú prijímať konkrétne technické rozhodnutia s užším zapojením rybárov. Podporuje sa zodpovedné správanie prevádzkovateľov rybárskych plavidiel, tiež sa však od nich očakáva, že budú dodržiavať základné zásady SRP. Zúčastnené strany sa v plnej miere zúčastňujú na rozhodnutiach a debatách o vykonávaní politiky. Kontrola rybolovu je teraz oveľa účinnejšia.

Mimo Európy pokračuje EÚ v celosvetovej podpore dobrého námorného riadenia a zodpovedného rybolovu. Dohody s tretími krajinami teraz kladú väčší dôraz na posilnenie európskeho príspevku k rozvoju miestneho rybolovu, investícií a dobrého námorného riadenia. Zaviedli sa nové regionálne programy na zlepšenie kontroly a vedeckého pozorovania populácií rýb, do ktorých sa zapojila väčšina národov sveta, pre ktoré je rybolov významný.

2. Úvod

Uvedená vízia budúcnosti je veľmi vzdialená od súčasnej reality nadmerného výlovu, nadmernej kapacity flotíl, vysokých subvencií, nízkej hospodárskej odolnosti a klesajúceho objemu rýb ulovených európskymi rybármi. Súčasná SRP nebola dostatočne dobrá na to, aby predišla týmto problémom.

Komisia však verí, že celková reforma spoločnej rybárskej politiky (SRP) a opätovná aktivizácia odvetvia rybolovu môžu priniesť výraznú zmenu, ktorá je potrebná na zvrátenie terajšej situácie. Nesmie to byť opäť ďalšia útržkovitá, nesystematická reforma, ale radikálna zmena, ktorá ovplyvní hlavné príčiny začarovaného kruhu, v ktorom je európsky rybolov v posledných desaťročiach uväznený.

Odvetvie rybolovu je kľúčové pri zásobovaní občanov Európy potravinami a pri podpore živobytia v európskych pobrežných oblastiach. Zabezpečenie jeho budúcnosti je – a musí zostať – dôležitým politickým cieľom Európskej únie. Táto budúcnosť musí byť zabezpečená v náročnom a meniacom sa prostredí:

Európske populácie rýb celé desaťročia trpia nadmerným výlovom a rybárske flotily sú stále príliš veľké pre dostupné zdroje. Táto kombinácia znamená, že príliš mnoho plavidiel loví príliš málo rýb a mnohé časti európskej flotily po ekonomickej stránke neprosperujú. Výsledkom je pokračujúci pokles objemu morských výrobkov ulovených v európskych vodách: viac ako polovica rýb skonzumovaných na európskom trhu sa v súčasnosti dováža. Vysoká kolísavosť cien ropy a finančná kríza prehĺbila nízku hospodársku odolnosť rybného hospodárstva.

Odvetvie rybného hospodárstva už nemožno vnímať v izolácii od jeho širšieho morského prostredia a od ďalších politík týkajúcich sa námorných činností. Rybolov do veľkej miery závisí od prístupu k morskému priestoru a ku zdravým morským ekosystémom. Zmena klímy už pôsobí na európske moria a vyvoláva zmeny veľkosti a miest výskytu populácií rýb. Spolu s tým, ako sú stále väčšie časti našich morí a pobreží určené na iné využitie, rastie aj súťaž o námorný priestor. Hospodárstva založené na rybolove sú výrazne ovplyvnené širšími trendmi v zamestnanosti a rozvoji pobrežných spoločenskostí, vrátane vzniku nových odvetví ponúkajúcich príležitosti na konverziu alebo na diverzifikáciu príjmov. Prehodnotenie SRP preto od nás všetkých vyžaduje, aby sme sa novým spôsobom pozreli na širší obraz námorných činností, ako to presadzuje integrovaná námorná politika (IMP) a jej environmentálny pilier, rámcová smernica o morskej stratégii¹.

Povedomie o vysokej dôležitosti našich oceánov a morí rastie takisto ako potreba zachovávať a využívať ich udržateľným spôsobom. To sa prejavilo v oveľa silnejšom dôraze na ekologickú udržateľnosť rybolovu na celom svete. Svetový samit o udržateľnom rozvoji v roku 2002 formuloval konkrétne ciele pre riadenie rybolovu, vrátane obnovy populácií rýb na úrovni maximálneho udržateľného výnosu (MSY)²

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (rámcová smernica o morskej stratégii) (Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008).

² Maximálny udržateľný výnos je maximálny ročný výlov, ktorý je možné v priemere rok po roku odobrať z populácie rýb bez toho, aby sa zhoršila jej produktivita. Rybolov prekračujúci v krátkodobom horizonte MSY povedie v dlhodobejšom horizonte k menším možnostiam rybolovu, keďže populácia rýb bude vylovená.

do roku 2015, ktoré musia zohľadniť všetky orgány v oblasti riadenia rybolovu. Dôležité kroky na obmedzenie vplyvu rybolovu na voľnom mori boli takisto podniknuté v OSN. V dôsledku rastúcich obáv o bezpečnosť potravín v EÚ a na celom svete je stále dôležitejšie riadiť a využívať prírodné zdroje zodpovedne a neohrozovať ich budúcnosť. Vzhľadom na potrebu obmedziť emisie skleníkových plynov je čoraz ťažšie zdôvodniť niektoré metódy rybolovu, ktoré sú z hľadiska spotreby pohonných hmôt najnáročnejšie.

Spotrebiteľia, spracovateľský priemysel a odvetvie maloobchodu majú čoraz viac tie isté obavy a požadujú záruky, že ryby, ktoré konzumujú a predávajú, pochádzajú z dobre riadeného a udržateľného rybolovu.

Európske rybolovné činnosti musia byť jasne založené na ekonomicky racionálnych zásadách. Európske rybárske flotily musia zlepšiť svoju ekonomickú odolnosť a prispôsobiť sa zmenám prostredia a trhov. Podnikajú sa určité kroky na prispôsobenie vrátane dobrovoľného vyradovania plavidiel a vývoja smerom k metódam rybolovu, ktoré sú menej náročné z hľadiska spotreby pohonných hmôt. Na účely zvýšenia ekonomickej prosperity/životaschopnosti sa prijali niektoré iniciatívy na zlepšenie kvality, informovanosti spotrebiteľov a súvislosti medzi ponukou a dopytom. Tieto kroky však na prispôsobenie sa zmenám a obnovenie ekonomickej životaschopnosti odvetvia zďaleka nestačia.

Zmluvy o EÚ ustanovujú riadenie rybolovu ako jednu z výhradných právomocí Spoločenstva. Dôvodom je to, že ryby sa pohybujú vodách viacerých vnútroštátnych jurisdikcií a rybári ich nasledovali dávno pred vytvorením výhradných hospodárskych zón (EEZ) a vznikom SRP. Delíme sa o morské ekosystémy, od ktorých závisí náš rybolov. Činnosť jednej flotily má preto priamy vplyv na budúce možnosti rybolovu iných flotíl, využívajúcich tú istú populáciu rýb a rovnaký ekosystém. Obchod s produktmi rybolovu je takisto vo veľkej miere integrovaný.

SRP teraz vstupuje do nového kola reforiem. Cieľom tejto zelenej knihy je stimulovať debatu o reforme a poskytnúť tak Komisii spätnú väzbu a viesť jej prácu.

3. SÚČASNÁ SPOLOČNÁ RYBÁRSKA POLITIKA A JEJ VÝSLEDKY

Medzi hlavné zmeny, ktoré sa udiali od roku 2002 v SRP, patria:

- vývoj smerom k dlhodobejšej perspektíve riadenia rybolovu zavedením plánov obnovy a riadenia,
- zvýšený záväzok k integrácii environmentálnych otázok do riadenia rybolovu,
- väčšie zapojenie zúčastnených strán vytvorením regionálnych poradných zborov (RAC),
- nová politika týkajúca sa flotíl, ktorá zrušila povinné ciele pre zníženie kapacity a nahradila ich vnútroštátnymi stropmi, v rámci ktorých si členské štáty môžu slobodne zvoliť spôsob vykonávania svojej politiky týkajúcej sa flotily,

- zavedenie kontroly rybolovného úsilia, napríklad obmedzením počtu dní, počas ktorých môže plavidlo vykonávať činnosť na mori, ako základný nástroj riadenia rybolovu, najmä v kontexte viacročných plánov obnovy,
- selektívnejšie využívanie verejných finančných prostriedkov na podporu rozvoja odvetvia prostredníctvom ukončenia využívania verejnej podpory na stavbu nových plavidiel, štrukturálnej politiky, ktorá viac zodpovedá cieľom SRP a s väčším dôrazom na diverzifikáciu v pobrežných spoločnostiach,
- nové dvojstranné dohody o rybolove, cieľom ktorých je rozvoj partnerstva s príslušnými tretími krajinami.

Ciele dohodnuté v roku 2002 na dosiahnutie udržateľného rybolovu však celkovo neboli splnené.

Morské ekosystémy európskych vôd sú potenciálne schopné podporovať vysokú produktivitu populácií rýb. Väčšina populácií rýb však bola vylovená. Výlov 88 % populácií rýb Spoločenstva prekračuje MSY: to znamená, že tieto populácie rýb by sa mohli zväčšiť a vytvoriť väčší objem hospodárskej produkcie, pokiaľ by sa iba na niekoľko rokov znížila intenzita ich výlovu. Z týchto populácií je 30 % mimo bezpečných biologických limitov, čo znamená, že nemusia byť schopné obnovovať svoje stavy³. Európsky rybolov dnes závisí od mladých a malých rýb, ktoré sú väčšinou ulovené predtým, ako sa môžu rozmnožiť. Napríklad 93 % objemu tresky v Severnom mori sa vyloví predtým, ako sa môže rozmnožiť⁴. Tento celkový obraz skrýva výrazné odchýlky medzi jednotlivými morskými regiónmi a druhmi. Európsky rybolov však predsa len podryva svoju vlastnú ekologickú a hospodársku základňu.

Aj keď je niekoľko flotíl EÚ ziskových aj bez verejnej podpory, väčšina európskych rybárskych flotíl je buď v strate alebo dosahuje iba nízky zisk. Celkový slabý výkon spôsobuje chronicky nadmerná kapacita, príčinou i následkom ktorej je nadmerný výlov: Flotily sú schopné vyloviť oveľa viac, ako je možné bezpečne vyloviť tak, aby nebola ohrozená budúca produktivita populácií. Znižovanie kapacity v minulých rokoch nebolo dostatočné na prelomenie tohto začarovaného kruhu. Napriek výrazným odchýlkam pri jednotlivých morských regiónoch a flotilách, v priemere sa stav flotíl znížil iba o 2 % ročne. Toto zníženie je v podstate kompenzované technickým pokrokom v efektívite rybolovu (odhadovaným na 2 – 3 % ročne). Nerovnováha medzi flotilami a rybami, ktoré je možné loviť, sa nezmenila. Celkovým výsledkom sú znížené vykládky a väčšia závislosť trhu EÚ od dovozu.

Ďalším významným dôsledkom začarovaného kruhu nadmerného rybolovu, nadmernej kapacity a nízkej ekonomickej odolnosti je silný politický tlak na zvýšenie krátkodobých možností rybolovu na úkor budúcej udržateľnosti odvetvia. Odvetvie rybolovu a členské štáty si pod sústavným politickým a hospodárskym tlakom vyžiadali nespočetné odchýlky, výnimky a osobitné opatrenia. V mnohých prípadoch si odvetvie našlo cestu na neutralizáciu krátkodobých negatívnych

³ Na základe posúdenia Medzinárodnej rady pre výskum mora (ICES) z roku 2008. Uvedené čísla sa týkajú populácií, pri ktorých existuje dostatok informácií nutných na posúdenie ich stavu. Nie je dôvod domnievať sa, že pri populáciách, o ktorých máme nedostatočné informácie, je situácia lepšia.

⁴ Na základe údajov poskytnutých ICES.

hospodárskych vplyvov týchto opatrení, čo viedlo k potrebe ešte podrobnejších opatrení. Dokumentácia, rozhodovací proces, vykonávanie a kontrola rozsiahleho a rôznorodého odvetvia európskeho rybolovu prostredníctvom takéhoto mikroriadenia sú stále zložitejšie, menej zrozumiteľné a ich riadenie a kontrola sú veľmi nákladné.

Táto situácia vznikla v kontexte silnej verejnej finančnej podpory poskytovanej odvetviu rybolovu, jedným z dôsledkov bolo umelé udržiavanie nadbytočnej rybolovnej kapacity. Okrem priamej podpory z Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo a podobných vnútroštátnych schém pomoci je odvetvie príjemcom viacerých nepriamych subvencií, z ktorých najdôležitejšie je celkové oslobodenie od daní z palív. Na rozdiel od iných odvetví má rybolov tiež výhodu voľného prístupu k prírodným zdrojom, ktoré využíva a nemusí prispievať na náklady verejnej správy súvisiace s jeho činnosťami, napr. v oblasti kontroly a bezpečnosti na mori. Odhaduje sa, že v niekoľkých členských štátoch presahujú náklady, ktoré rybolov predstavuje pre verejné rozpočty, celkovú hodnotu úlovku. Zjednodušene to znamená, že európski občania platia za svoje ryby takmer dvakrát: raz v obchode a druhýkrát prostredníctvom svojich daní.

4. AKO PREKONAŤ PÄŤ ŠTRUKTURÁLNYCH NEDOSTATKOV POLITIKY

Komisia sa domnieva, že uvedené výsledky sú spôsobené piatimi hlavnými štrukturálnymi nedostatkami:

- hlboko zakoreneným problémom nadmernej kapacity flotily,
- nepresnými politickým cieľmi, ktorých výsledkom je nedostatočné usmernenie pre rozhodnutia a vykonávanie,
- systémom rozhodovania, ktorý uprednostňuje krátkodobé zameranie,
- rámcom, ktorý odvetviu nedáva dostatočnú zodpovednosť,
- nedostatkom politickej vôle na zabezpečenie dodržiavania predpisov a slabou úrovňou ich dodržiavania v rámci odvetvia.

4.1. Riešenie hlboko zakoreneného problému nadmernej kapacity flotily

Napriek nepretržitému úsiliu zostáva základným problémom SRP nadmerná kapacita flotily. Celkovo sú európske flotily v porovnaní s dostupnými zdrojmi stále oveľa väčšie a táto nerovnováha je základom všetkých problémov súvisiacich s nízkym hospodárskym výkonom, slabým presadzovaním predpisov a nadmerne využívanými zdrojmi. V budúcej SRP musia byť zabudované mechanizmy, ktoré zabezpečia, aby sa európske rybárske flotily z hľadiska veľkosti prispôbili dostupným populáciám rýb a boli naďalej primerané. Toto je nevyhnutnou podmienkou pre fungovanie všetkých ostatných pilierov tejto politiky.

Nadmerná kapacita európskych rybárskych flotíl sa riešila rôznymi prostriedkami. EÚ sa opakovane pokúšala vykonať štrukturálne opatrenia, cieľom ktorých bolo znížiť stav jej rybárskej flotily vrátane financovania šrotovacích režimov pre plavidlá. Skúsenosti však ukazujú, že stála podpora šrotovania nevedie k účinnému

zníženiu kapacity, keďže prevádzkovatelia jednoducho zahrnú šrotovaciu prémie do budúcich investičných rozhodnutí. Jednorazové šrotovacie schémy budú pravdepodobne efektívnejšie.

Efektívnejším a lacnejším spôsobom zníženia nadmernej kapacity a tiež spôsobom, pri ktorom musí odvetvie prijať viac zodpovednosti, môže byť použitie trhových nástrojov, ako sú prevoditeľné práva na rybolov. Niekoľko členských štátov podniklo v minulých rokoch kroky smerom k používaniu takýchto nástrojov. Toto vo všeobecnosti viedlo k racionálnejším investičným rozhodnutiam a ku zníženiu kapacity tým, že prevádzkovatelia prispôbujú svoje flotily svojim rybolovným právam, aby dosiahli ekonomickú efektívnosť⁵. Takéto systémy je možné doplniť vhodnými bezpečnostnými doložkami, ktoré zabráňujú nadmernej koncentrácii vlastníctva alebo negatívnym vplyvom na malé rybolovy a pobrežné spoločenstvá.

- Mala by byť kapacita obmedzená na základe právnych predpisov? Ak áno, ako?
- Je riešením fond na jednorazové šrotovanie?
- Mohli by sa na podporu zníženia kapacity veľkých flotíl viac používať prevoditeľné práva (individuálne alebo kolektívne) a ak áno, ako by bolo možné vykonať túto zmenu? Ktoré bezpečnostné doložky by sa mali zaviesť, ak sa má implementovať takýto systém? Mohli by sa zaviesť ďalšie opatrenia s rovnakým účinkom?
- Mala by sa táto voľba ponechať úplne na členské štáty alebo sú potrebné spoločné normy na úrovni morských regiónov alebo na úrovni EÚ?

4.2. Zameranie cieľov politiky

V súčasnom nariadení o SRP sa uvádza, že „spoločná rybárska politika zabezpečí také využívanie živých vodných zdrojov, ktoré umožnia trvalo udržateľné ekonomické, environmentálne a sociálne podmienky“⁶. Nie je stanovené žiadne poradie dôležitosti týchto cieľov a napriek tomu, že sú uvedené priame odkazy na prijatie preventívneho a ekosystémového prístupu, nie je jasné, ako toto súvisí s hospodárskymi a sociálnymi podmienkami. Neexistujú jasné ukazovatele a kritériá, ktoré by mohli poskytnúť konkrétnejšie usmernenie alebo pomohli pri meraní dosiahnutých úspechov tejto politiky.

Hospodárska a sociálna udržateľnosť vyžaduje, aby boli populácie rýb produktívne a morské ekosystémy zdravé. Hospodársku a sociálnu životaschopnosť rybolovu je možné dosiahnuť iba obnovou produktivity populácií rýb. Z dlhodobého hľadiska preto nie sú ekologické, hospodárske a sociálne ciele v konflikte. Medzi týmito cieľmi však môže dochádzať – a aj dochádza – ku kolízii v z krátkodobého hľadiska, najmä ak musia byť dočasne obmedzené možnosti rybolovu, aby sa obnovili nadmerne využívané populácie rýb. Podpora štedrejších krátkodobých možností rybolovu sa často odôvodňovala sociálnymi cieľmi ako je zamestnanosť: výsledkom

⁵ Analýza existujúcich nástrojov riadenia rybného hospodárstva (RBM) v členských štátoch a o zavádzaní osvedčených postupov v EÚ. Štúdia Európskej komisie, 2009.

⁶ Nariadenie Rady (ES) č. 2371/2002 z 20. decembra 2002 o ochrane a trvalo udržateľnom využívaní zdrojov rybného hospodárstva v rámci spoločnej politiky v oblasti rybolovu

vždy bolo ďalšie ohrozenie stavu populácií a budúcnosti rybárov, ktorým tieto populácie poskytujú živobytie. Preto je kľúčové, aby akékoľvek kompromisy, ktoré majú zmierniť okamžité hospodárske a sociálne vplyvy znižovania možností rybolovu, zostali zlučiteľné s dlhodobou ekologickou udržateľnosťou, vrátane vývoja smerom k rybolovu v rámci MSY, eliminácii odhadzovania rýb a zabezpečení malého ekologického vplyvu rybolovu.

Ekologická udržateľnosť je preto základným predpokladom hospodárskej a sociálnej budúcnosti európskeho rybolovu.

- Akým spôsobom je možné jasno a s určením priorít vymedziť ciele ekologickej, hospodárskej a sociálnej udržateľnosti, aby bol schopný v krátkodobom horizonte poskytovať usmernenie a v dlhodobom horizonte zabezpečiť udržateľnosť a životaschopnosť rybolovu?
- Malo by byť cieľom budúcej SRP udržiavanie pracovných príležitostí v odvetví rybolovu alebo vytváranie alternatívnych pracovných príležitostí v pobrežných spoločenstvách prostredníctvom integrovanej námornej politiky a ďalších politík EÚ?
- Ako vymedziť ukazovatele a ciele na vykonávanie, aby poskytovali vhodné usmernenia pre rozhodovanie a zodpovednosť? Ako identifikovať termíny na dosiahnutie cieľov?

4.3. Zameranie rámca na rozhodovanie na hlavné dlhodobé zásady

Súčasný rámec pre rozhodovanie SRP nerozlišuje zásady od vykonávania: všetky rozhodnutia sa prijímajú v Rade na najvyššej politickej úrovni. Toto vyústilo do zamerania na krátkodobé úvahy na úkor dlhobodejšej environmentálnej, hospodárskej a sociálnej udržateľnosti európskeho rybolovu. Ďalším dôsledkom je skutočnosť, že SRP upravujú veľmi podrobné nariadenia Rady, ktoré ponechávajú veľmi malý priestor pre flexibilitu pri ich vykonávaní. Táto veľmi neuspokojivá situácia je nepochybne hlavným dôvodom, prečo zúčastnené strany SRP kritizujú. „Brusel“ – v skutočnosti Rada ministrov pre rybolov – sa z ich perspektívy rozhoduje o každom detaile vykonávania politiky.

Podľa Lisabonskej zmluvy sa na všetky rozhodnutia týkajúce sa rybolovu okrem stanovenia ročných možností rybolovu použije postup spolurozhodovania (v rámci ktorého Rada a Európsky parlament prijímajú rozhodnutia spoločne). Ešte naliehavejšia je tak potreba prehodnotiť aktuálny prístup a zladiť rozhodovanie v rámci SRP s ostatnými politikami EÚ, t. j. vytvoriť jasnú hierarchiu medzi základnými zásadami a technickým vykonávaním.

Jednou z možností by bolo delegovať viac činností súčasného podrobného riadenia na Komisiu v spolupráci s členskými štátmi a Európskym parlamentom prostredníctvom tzv. komitologického postupu. Podľa tohto postupu Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi a Európskym parlamentom pripravuje návrhy.

Ďalšou možnosťou, ktorá by sa mala dôkladne zvážiť, by bolo spoliehať sa kedykoľvek to bude možné na osobitné regionálne riešenia riadenia vykonávané členskými štátmi, podliehajúce normám a kontrole Spoločenstva. Zmluva

ustanovuje, že táto politika musí byť založená na výlučnej právomoci Spoločenstva, avšak to by nebránilo delegovaniu vykonávacích rozhodnutí na členské štáty, pokiaľ budú viazané rozhodnutiami o zásadách na úrovni Spoločenstva. Napríklad rozhodnutia o určitých zásadách a normách, ako je rybolov v rámci MSY, ktorými sa prispôsobuje kapacita flotíl dostupným zdrojom alebo obmedzuje odpad z výlovu, by mohli zostať na úrovni Spoločenstva, bolo by však potom na členských štátoch, aby upravili svoj rybolov v rámci týchto noriem Spoločenstva. Toto delegovanie by vo väčšine prípadov muselo byť organizované na úrovni morských regiónov, keďže spoločné populácie rýb a spoločné ekosystémy pokrývajú rozsiahle zemepisné oblasti a nemôžu byť riadené jednotlivými členskými štátmi, ktoré konajú nezávisle od seba. Členské štáty by preto museli spolupracovať na vytvorení požadovaných štruktúr. Tento mechanizmus vyžaduje účinný systém kontrol a protiváh zo strany Spoločenstva, zabezpečujúci ochranu spoločných noriem pri vykonávaní tejto politiky.

Ak bude naďalej možné, aby sa Rada a Parlament zamerali na zásady a vykonávacie rozhodnutia sa delegujú na členské štáty, Komisiu a/alebo samosprávu odvetvia, dostane sa politika na miesto, ktoré jej prislúcha, bude jednoduchšia a menej nákladná. Vykonávanie by tak bolo citlivejšie ku konkrétnym miestnym podmienkam a odvetvie by získalo viac zodpovednosti pri vytváraní svojej budúcnosti. Vládam a odvetviu by to umožnilo prispôsobiť vykonávanie politiky svojim potrebám a nájsť najlepšie technické a hospodárske riešenia.

Takisto je potrebné posúdiť úlohu poradných štruktúr, ako je Poradný výbor pre rybolov a akvakultúru (ACFA) alebo regionálne poradné rady v rámci tohto nového mechanizmu. Politické rozhodnutia by v každom prípade zostali v pôsobnosti orgánov Spoločenstva a členských štátov. Presun k regionálnym mechanizmom by s najväčšou pravdepodobnosťou posilnil poradnú úlohu regionálnych poradných rád.

- Ako môžeme objasniť súčasné rozdelenie zodpovednosti medzi rozhodovaním a vykonávaním tak, aby sme podporili dlhodobejšie zameranie a účinnejšie dosahovanie cieľov? Čo by malo byť delegované na Komisiu (po konzultácii s členskými štátmi), na členské štáty a na odvetvie?
- Myslíte si, že decentralizované rozhodnutia o technických záležitostiach sú dobrým nápadom? Aká by bola najlepšia možnosť decentralizácie prijímania technických alebo vykonávacích rozhodnutí? Bolo by možné v rámci právnych predpisov Spoločenstva o zásadách preniesť vykonávacie rozhodnutia na vnútroštátne alebo regionálne orgány? Aké riziká z toho vyplývajú pre kontrolu a presadzovanie politiky a ako by ich bolo možné odstrániť?
- Ako by bolo možné posilniť poradnú úlohu zúčastnených strán vo vzťahu k rozhodovaniu? Ako by sa Poradný výbor pre rybolov a akvakultúru a regionálne poradné rady prispôsobili regionalizovanému prístupu?

4.4. Výzva priemyslu, aby prevzal viac zodpovednosti pri vykonávaní SRP

Ak pripravovaná reforma nedokáže motivovať rybolovné odvetvie, spracovateľov a reťazec plodov mora, ako aj spotrebiteľov, aby podporovali ciele politiky a prevzali zodpovednosť za ich účinné vykonávanie, zmení sa veľmi málo. Pre úspech reformy je veľmi dôležité, aby v odvetví chápali, že reforma je potrebná, podporovali ju

a mali skutočný záujem na úspešnom výsledku. V rámci prístupu „zhora nadol“, ktorý bol doteraz v SRP pravidlom, malo odvetvie rybolovu iba malú motiváciu na to, aby sa správalo ako aktér prijímajúci zodpovednosť za udržateľné využívanie verejného zdroja. Bolo by možné vypracovať spoločné riadiace opatrenie, ktoré by túto situáciu zmenilo.

Užšie zapojenie odvetvia je spojené s dvomi úzko súvisiacimi aspektmi: zodpovednosťami a právami.

Odvetvie môže prostredníctvom samostatného riadenia získať viac *zodpovednosti*. Riadenie založené na výsledkoch by mohlo predstavovať krok týmto smerom: namiesto stanovovania pravidiel o tom, ako sa majú loviť ryby, sa pravidla zamerajú na výsledok a podrobnejšie vykonávacie rozhodnutia by sa ponechali na odvetvie. Verejné orgány by stanovili limity, v rámci ktorých musí odvetvie vykonávať činnosť, napríklad maximálne úlovky alebo maximálne vedľajšie úlovky mladých rýb a potom by odvetviu udelili právomoc vypracovať najlepšie hospodárske a technické riešenia.

Riadenie založené na výsledkoch by odvetvie aj tvorcov politiky zbavilo časti záťaže spočívajúcej v podrobnom riadení technických otázok. Muselo by byť spojené s presunom dôkazného bremena: povinnosťou odvetvia by bolo preukázať, že výmenou za prístup k rybolovu vykonáva svoju činnosť zodpovedne. Toto by prispelo k lepšiemu riadeniu podstatným zjednodušením politiky a odstránením súčasnej motivácie na poskytovanie nepravdivých alebo neúplných informácií. Pri vykonávaní riadenia založeného na výsledkoch by sa mala dodržiavať proporionalita a dbať na vplyv na zachovanie konkurencieschopnosti odvetvia.

V európskom odvetví rybolovu už existuje mnoho príkladov takéhoto samostatného riadenia prostredníctvom iniciatív „zdola“. Niektoré organizácie výrobcov (OV) riadia využívanie kvót svojich členov a stanovujú súkromné sankcie voči tým, ktorí svoju individuálnu kvótu prekročia na úkor ostatných. Existujú príklady skupín plavidiel, ktoré prevzali dôkazné bremeno tým, že poskytujú úplnú dokumentáciu svojich úlovkov, často v reakcii na tlak spracovateľov a maloobchodníkov na zlepšenie sledovateľnosti. Tieto iniciatívy by sa mohli zovšeobecniť premenou organizácií výrobcov na subjekty, prostredníctvom ktorých odvetvie prijme zodpovednosť za dokumentáciu a riadenie kvót / úsilia rybolovu.

Udelenie väčšej zodpovednosti odvetviu vyžaduje, aby Spoločenstvo zaviedlo a vykonalo bezpečnostné mechanizmy.

Existujú prípady, kedy odvetvie rybolovu nesie väčšiu zodpovednosť pri prispôbení veľkosti flotily a nákladov na riadenie. V niektorých prípadoch sa to dosiahlo tým, že sa odvetviu poskytli *práva*, čo ho povzbudilo k efektívnejšiemu využitiu svojich investícií a odstráneniu nadbytočnej kapacity (pozri 4.1.).

V kontexte SRP, ktorá poskytuje odvetviu rybolovu viac práv a zbavuje ho záťaže spojenej s mikroriadením, bude dôležité otvoriť otázku delby nákladov v oblasti riadenia rybolovu. Odvetviu rybolovu sa doteraz poskytoval voľný prístup k verejnému zdroju a náklady na riadenie väčšinou vznikali daňovým poplatníkom.

Práva, povinnosti a zodpovednosť by samozrejme mali ísť ruka v ruke: prístup k populáciám rýb by mali mať tí, ktorí svoje povinnosti vykonávajú riadnym a účinným spôsobom.

- Ako je možné poskytnúť odvetviu viac zodpovednosti tak, aby bolo viac flexibilné a zároveň stále prispievalo k plneniu cieľov SRP?
- Ako by mohlo byť odvetvie rybolovu najlepšie štruktúrované tak, aby prevzalo zodpovednosť za samostatné riadenie? Mali by sa organizácie výrobcov zmeniť na subjekty, prostredníctvom ktorých odvetvie prevezme zodpovednosť za riadenie? Ako by bolo možné zaistiť reprezentatívnosť organizácií výrobcov?
- Aké bezpečnostné a dozorné mechanizmy sú potrebné na zabezpečenie toho, že samostatné riadenie odvetvia rybolovu nezlyhá a že bude úspešne vykonávať zásady a ciele SRP?
- Malo by odvetvie rybolovu prevziať viac finančnej zodpovednosti prostredníctvom platby za rybolovné práva alebo spoločnej deľby nákladov na riadenie, napr. kontroly? Malo by sa to týkať iba rybolovu vo veľkom?
- Ako môžeme pri poskytnutí väčšej zodpovednosti odvetviu vykonávať zásady lepšieho riadenia a proporcionality, pričom zároveň prispejeme ku konkurencieschopnosti odvetvia?
- Existujú v konkrétnom rybolove príklady osvedčených postupov, ktoré by sa mali podporiť v širšom rozsahu? Mali by sa na uplatňovanie osvedčených postupov poskytovať stimuly? Ak áno, aké?

4.5. Rozvoj kultúry dodržiavania pravidiel

Dvor audítorov EÚ v správe uverejnenej v novembri 2007⁷ podrobne opísal nedostatky pri kontrole rybolovu v Európskej únii. Kontrola rybolovu je vo všeobecnosti slabá, sankcie nemajú odstrašujúci charakter a inšpekcie sa nevykonávajú dostatočne často na to, aby podporili dodržiavanie pravidiel. V systéme okrem toho nie sú zabudované žiadne kontrolné prvky, ktoré by zabezpečili napríklad to, že členské štáty budú mať prístup k finančným prostriedkom Spoločenstva, iba ak splnia svoje základné povinnosti v oblasti kontroly a zachovania zdrojov. Popri výrazne nadmernom výlove to malo za následok silný odpor voči vykonávaniu politiky a pocit, že presadzovanie sa neuplatňuje pri všetkých subjektoch rovnakým spôsobom. Systémy zberu údajov na meranie úlovkov na účely krátkodobého sledovania kvót a na strednodobé štrukturálne hodnotenie nie sú dostatočné a ich súdržnosť je potrebné zlepšiť.

Komisia súhlasila s analýzou Dvora audítorov a dospela k záveru, že bez ohľadu na ďalšie politické opatrenia, ktoré sa majú prijať v budúcnosti, existuje naliehavá potreba napredovať prostredníctvom okamžitej hĺbkovej reformy systému kontroly

⁷

Osobitná správa č. 7/2007 o systémoch kontrol, inšpekcií a sankcií týkajúcich sa pravidiel zachovania zdrojov rybného hospodárstva Spoločenstva spolu s odpoveďami Komisie.

a presadzovania. Komisia preto v novembri 2008 predložila ambiciózny návrh, o ktorom sa teraz diskutuje s členskými štátmi a Európskym parlamentom⁸.

- Ako je možné v krátkodobom a strednodobom horizonte zlepšiť systémy zberu údajov na zabezpečenie ucelených informácií na účely presadzovania?
- Aké mechanizmy presadzovania by podľa Vás najlepšie zabezpečili vysokú úroveň dodržiavania: centralizované (napr. priama akcia Komisie, vnútroštátne alebo cezhraničné kontroly) alebo decentralizované?
- Podporili by ste vytvorenie prepojenia medzi účinným dodržiavaním s kontrolnými zodpovednosťami a prístupom k finančnej podpore Spoločenstva?
- Mohlo by k tomuto cieľu prispieť väčšie samostatné riadenie odvetvia? Môže k rovnakému cieľu prispieť riadenie na úrovni zemepisných oblastí? Aké mechanizmy môžu zabezpečiť vysokú mieru dodržiavania pravidiel?

5. ĎALŠIE ZLEPŠENIE RIADENIA RYBNÉHO HOSPODÁRSTVA EÚ

5.1. Diferencované pravidlá rybolovu na ochranu malých pobrežných flotíl?

Rybolov má so svojim rozsiahlym podielom medzi malými a strednými podnikmi významnú úlohu v sociálnej štruktúre a kultúrnej identite mnohých európskych pobrežných oblastí. Príjem mnohých pobrežných spoločností aj naďalej závisí od rybolovu, pričom niektoré z nich majú obmedzený potenciál pre hospodársku diverzifikáciu. Preto je kľúčové zaistiť budúcnosť pre rybárov vykonávajúcich činnosť pri pobreží, v malom rozsahu alebo rekreačne pri plnom zohľadnení osobitnej situácie malých a stredných podnikov.

Zladenie kapacity rybárskych flotíl s možnosťami rybolovu a ich udržanie na tejto úrovni nevyhnutne povedie k celkovej nižšej zamestnanosti v odvetví rybolovu. Legitímnym sociálnym cieľom je pokúsiť sa o ochranu najzraniteľnejších pobrežných spoločností pred týmto trendom. Musíme sa s týmito sociálnymi problémami vyrovnávať spôsobom, ktorý nebude brániť tomu, aby väčšie flotily podstúpili nevyhnutné úpravy.

Jednou z možností by mohli byť diferencované pravidlá riadenia: jeden súbor pravidiel pre veľké flotily, pri ktorých je úprava kapacity a ekonomická efektívnosť kľúčová a druhý pre malé flotily v pobrežných oblastiach, so zameraním na sociálne ciele. Opatrenia pre segment veľkých flotíl by potom mohli zahŕňať ekonomické stimuly na úpravu flotíl, ako sú mechanizmy pridelovania na trhovom základe, pričom malé pobrežné flotily by boli riadené prostredníctvom priameho pridelovania kvót alebo rybolovného úsilia alebo prostredníctvom kolektívnych režimov. Prístup k verejnej finančnej podpore by bol pri týchto dvoch segmentoch odlišný: od veľkých flotíl by sa očakávalo, že budú ekonomicky sebestačné, pričom segmentu malých flotíl môže verejné financovanie pomôcť prispôbiť sa meniacim sa

⁸ Oznámenie Komisie o návrhu nariadenia Rady, ktorým sa zriaďuje kontrolný systém Spoločenstva na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej rybárskej politiky – KOM(2008) 718.

podmienkam po reforme SRP a posilniť tak jeho ekonomickú životaschopnosť a zachovať jeho príspevok k životu pobrežných spoločností.

Mnoho plavidiel má malé rozmery a obmedzený vplyv na životné prostredie, ale drobný rybolov môže mať tiež škodlivý vplyv na citlivé pobrežné prostredia a jeho súhrnný vplyv môže byť závažný, s reálnymi následkami na stav populácií. Existujú prípady, keď sa malé a veľké flotily zameriavajú na rovnaké populácie rýb. Diferencované pravidlá riadenia by museli byť najprv opatrne navrhnuté, aby zaistili ekologickú udržateľnosť populácií, od ktorých tieto rybárske spoločnosti v konečnom dôsledku závisia. Všeobecné zásady a normy by sa museli uplatňovať v celej EÚ, avšak konkrétne rozhodnutia o malých flotilách by sa mali prijímať čo najbližšie k pobrežnému spoločenstvu.

- Ako je možné upraviť celkovú kapacitu flotily pri súčasnom riešení sociálnych problémov, ktorým čelia pobrežné spoločnosti pri zohľadnení osobitnej situácie malých a stredných podnikov v tomto odvetví?
- Ako by mohli diferencované pravidlá fungovať v praxi?
- Ako by sa mali vymedziť podniky zamerané na drobný rybolov, pokiaľ ide o ich prepojenie s pobrežnými spoločnosťami?
- Aký rozsah usmernení a rovnakých podmienok by sa vyžadoval na úrovni EÚ?

5.2. Ako z nášho rybolovu získať čo najviac

Na Svetovom samite o trvalo udržateľnom rozvoji v roku 2002 prijali všetky členské štáty koncept MSY ako cieľ, ktorý sa má dosiahnuť do roku 2015. Bol takisto súčasťou dohody OSN z roku 1995 o populáciách rýb. Tento medzinárodný záväzok by mal byť teraz zakotvený ako zásada riadenia populácií v budúcej SRP.

Väčšina podnikov ES zameraných na rybolov mimo Stredomoria sa riadi stanoveným celkovým prípustným výlovom (TAC), z ktorého má každý členský štát vnútroštátnu kvótu. Tento systém riadenia pridelovaním kvót sa zdá byť relatívne jednoduchý, preukázalo sa však, že z viacerých dôvodov nie je optimálny. V prípade zmiešaného rybolovu zameriavajúceho sa na niektoré druhy rýb vedie k neželaným vedľajším úlovkom, keď je kvóta jedného druhu vyčerpaná, pričom kvóty pre ďalšie druhy zostávajú nezmenené, čo rybárom nedáva inú voľbu, ako vyhodiť ryby, ktoré už nesmú loviť. Okrem toho, že ide o plytvanie vzácnym zdrojom, vyhadzovanie odpadu z výlovu zabránilo niektorým populáciám v obnove, a to aj napriek nízkym kvótam. Budúca SRP by mala zabezpečiť, aby už nedochádzalo k odhadzovaniu rýb.

Tento problém by odstránilo riadenie na základe rybolovného úsilia, ako napr. obmedzenie dní, ktoré môže rybárske plavidlo stráviť na mori, nemusí to však byť dostatočné na dosiahnutie cieľov SRP.

- Ako je možné v rámci budúcej SRP rozvíjať plány dlhodobého riadenia pre celý európsky rybolov? Mala by budúca SRP zmeniť zameranie z plánov riadenia populácií na plány riadenia rybolovu?
- Mali by sme uvažovať nad reformou SRP v dvoch fázach, s osobitnými

opatreniami na posun k MSY pred rokom 2015, po ktorých by nasledovali opatrenia s cieľom udržať MSY na hornej úrovni využívania po uvedenom dátume?

- Ako by bolo možné vykonať záväzok k MSY v zmiešanom rybolove a vyhnúť sa vyhadzovaniu odpadu z výlovu?
- Aký by mal byť hlavný systém riadenia rybolovu Spoločenstva a na ktoré rybolovy by sa mal vzťahovať? Obmedzovanie výlovu? Riadenie rybolovného úsilia? Kombinácia týchto dvoch opatrení? Existujú nejaké iné možnosti?
- Aké opatrenia by sa mali prijať na účely ďalšej eliminácie odhadzovania rýb v rybolovoch EÚ? Mohlo by byť v tomto smere užitočné riadenie založené na prenosných kvótach?

5.3. Relatívna stabilita a prístup k pobrežnému rybolovu

Relatívna stabilita bola ustanovená ako zásada prvej SRP v roku 1983. Znamená to, že podiel každého členského štátu na každej kvóte Spoločenstva by mal v priebehu času zostať nezmenený.

Prednosťou relatívnej stability bolo to, že medzi členskými štátmi ustanovila mechanizmus rozdelenia možností rybolovu. Bola však tiež príčinou veľmi komplikovaných postupov, medzi ktoré patrila výmena kvót medzi členskými štátmi alebo zmena vlajky zo strany prevádzkovateľov rybárskych plavidiel. Pridanie cieľov pre riadenie rybolovného úsilia celkový obraz ešte viac znejasnilo. Po viac ako 25 rokoch existencie politiky a zmenách v spôsobe rybolovu je teraz výrazný rozdiel medzi kvótami pridelenými členským štátom a skutočnými potrebami a využitím ich flotíl. V skratke treba povedať, že relatívna stabilita už neposkytuje záruku, že rybolovné práva zostanú v ich rybárskych spoločenstvách.

Táto zásada takisto prinajmenšom tromi rôznymi spôsobmi obmedzuje flexibilitu riadenia SRP:

- znižuje flexibilitu odvetvia rybolovu, ktorá mu umožňuje využívať efektívne jeho zdroje a prijať rozličné rybárske činnosti, techniky a spôsoby,
- je jedným z hlavných dôvodov, vďaka ktorým sa vnútroštátne správne orgány zamerali takmer výhradne na zvýšenie celkového prípustného výlovu (TAC), a tým aj svojho podielu na rybách, na úkor ostatných dlhodobých aspektov. V mnohých prípadoch vytvára na celkový prípustný výlov inflačný tlak, pretože členský štát, ktorý chce vyššiu kvótu, nemá inú možnosť, ako sa usilovať o zvýšenie celkového prípustného výlovu celého Spoločenstva,
- prispieva k odhadzovaniu rýb, pretože vytvára mnoho vnútroštátnych kvót, ktoré vytvárajú ďalšie vlastné obmedzenia týkajúce sa odpadu z výlovu: jedna vnútroštátna flotila napríklad nevyčerpala svoju kvótu na určitý druh, ale iná vnútroštátna flotila, ktorá svoju kvótu vyčerpá alebo nemá žiadnu kvótu, je nútená tento vylovený druh vyhodiť.

Z uvedených dôvodov je dôležité riešiť otázku pokračovania relatívnej stability v jej súčasnej forme. Jednou z možností by bolo nahradiť relatívnu stabilitu flexibilnejším systémom, napríklad pridelovaním rybolovných práv. Ďalšou alternatívou by bolo tento systém zachovať, ale zaviesť flexibilné opatrenia, ktoré by riešili uvedené nedostatky a zladili vnútroštátne kvóty so skutočnými potrebami národných flotíl.

Ďalšie historické obmedzenie rybolovných práv predstavuje režim 12 námorných míľ, v rámci ktorého sú pobrežné oblasti členských štátov vyhradené pre ich vnútroštátne flotily (s výnimkou osobitných práv prístupu pre iné flotily na základe historických spôsobov rybolovu). Tento režim vo všeobecnosti fungoval dobre a mohol by byť dokonca posilnený, pokiaľ bude vytvorený osobitný režim pre malé pobrežné flotily.

- Ako by bolo možné upraviť zásadu relatívnej stability, aby lepšie prispievala k cieľom SRP? Mala by sa zrušiť a ak nie, mala by sa stať flexibilnejšou a ako? Ako by bolo možné vytvoriť takéto alternatívy?
- Mal by byť prístup do zóny 12 námorných míľ vyhradený pre malé rybárske plavidlá?

5.4. Obchod a trhy - od úlovku k spotrebiteľovi

Z ceny, ktorú spotrebiteľ platí za ryby v pokladni, ziskava európske odvetvie rybolovu (či už rybolov alebo akvakultúra) vo všeobecnosti iba malý podiel. Prvé predajné ceny rýb celkovo stagnujú, dokonca aj v čase mimoriadnych výkyvov v cenách paliva, ako napr. v roku 2008.

Tento stav mal tri významné dôsledky:

- (1) pretrvávajúce nízke ceny motivujú rybárov k lovu veľkého množstva rýb,
- (2) neschopnosť preniesť zvýšenie výrobných nákladov na spotrebiteľa vedie k chronicky nízkej ziskovosti a opäť pôsobí ako stimul nadmerného výlovu,
- (3) To zvyšuje závislosť rybárov od verejnej podpory, ktorá sa stáva integrálnou a stálou súčasťou podnikateľských plánov odvetvia rybolovu.

Táto situácia má niekoľko dôvodov.

Po prvé, európski výrobcovia morských produktov sú veľmi roztriešení a nie sú organizovaní tak, aby mohli uvádzať svoje produkty na trh spôsobom, ktorý by im zaistil návratnosť väčšej časti hodnoty. Toto je v príkrom kontraste s vysoko koncentrovaným distribučným sektorom, cez ktorý smeruje 90 % produkcie.

Po druhé, spotrebiteľia dávajú čoraz viac prednosť spracovaným alebo zmrazeným produktom na úkor čerstvých produktov. Výhodou takýchto produktov sú nízke náklady na energiu a prepravu a tvrdí sa, že to je dôsledkom toho, že ich ceny nehrajú úlohu v nákladoch ich uhlíkovej stopy. Takisto nie sú vystavené rovnakým okamžitým obmedzeniam ako rybári v situáciách vonkajších šokov napríklad v dôsledku vývoja cien ropy. Zvyšujú sa tým relatívne ceny iných surovín, spracovania a uvádzania na trh a znižuje sa relatívny podiel rýb na celkovej spotrebiteľskej cene.

Po tretie, cenu niektorých rybolovných produktov ovplyvňuje veľmi vysoký podiel produktov dovážaných na trh EÚ. V tomto smere hrajú dôležitú úlohu obchodné režimy: mali by zabezpečiť dodávky na trh za najlepšie ceny, ale aj podporovať udržateľný rozvoj. ES by sa malo snažiť podporiť to, aby produkty rybolovu pochádzali z udržateľne riadených rybárskych podnikov a aby boli zaručené rovnaké podmienky na trhu EÚ.

V súčasnom systéme trhových intervencií v rámci spoločnej organizácie trhu (CMO) je zahrnutá priama verejná akcia, ak ceny rýb pre viacero druhov poklesnú pod stanovené cieľové hodnoty. Tento systém neodráža meniacu sa rovnováhu ponuky a dopytu a jeho riadenie je stále zložitejšie. Zlý stav zdrojov, ako aj veľmi silná závislosť trhu EÚ od dovozu jeho význam postupne znížili⁹.

Priestor pre spoločnú organizáciu trhu, ktorá by sa vzdala priamej podpory cien bude stále existovať, ale výrazne by sa tak posilnil dôraz na zlepšenie spôsobu organizácie výrobcov. Popri možných posilnených právomociach pri riadení rybolovu by organizácie výrobcov mohli hrať väčšiu úlohu pri uvádzaní svojich produktov na trh. Výsledné posilnenie medziodvetvových vzťahov by výrobcom umožnilo lepšie predpokladať načasovanie, množstvo, kvalitu a prezentáciu dopytu. Takisto by im umožnilo reagovať na rastúci dopyt spotrebiteľov a teda aj maloobchodníkov po zárukách udržateľného pôvodu produktov rybolovu vo forme certifikácie, lepšieho označovania a sledovateľnosti. Stratégia „lovíme, aby sme predali“ a zameranie na kvalitu by výrobcom mohli v konečnom dôsledku priniesť vyššiu hodnotu za ich úlovky.

⁹ Súčasnú úpravu spoločnej organizácie trhu bude v roku 2009 predmetom prieskumu. Verejná konzultácia prebieha. Hodnotenie finančných a nefinančných nástrojov spoločnej organizácie trhu.

- Ako by bolo možné využiť trhové mechanizmy na podporu rozvoja rybolovu, ktorý je trhovo efektívny a zároveň sa udržateľne využíva?
- Ako môže budúca SRP najlepšie podporiť iniciatívy na certifikáciu a označovanie?
- Ako sa môže najlepšie podporiť sledovateľnosť a transparentnosť vo výrobnom reťazci?
- Ako by mohla EÚ podporiť produkty rybolovu, ktoré pochádzajú z udržateľne riadeného rybolovu a zaistiť rovnaké podmienky pre všetkých?
- Ako môžu organizácie výrobcov lepšie zladit' výrobu s potrebami trhu? Ktoré nové trhovo orientované politické nástroje by sa mohli zaviesť prostredníctvom organizácií výrobcov? Ako môžu rybári zlepšiť svoje postavenie voči spracovateľom a distribútorom?
- Akú úlohu zohráva obchodná politika pri vyrovnávaní záujmov výrobcov, spotrebiteľov a našich vzťahov s vývoznými krajinami?

5.5. Začlenenie spoločnej rybárskej politiky do širšieho kontextu námornej politiky

Odvetvie rybolovu je úzko prepojené s ostatnými námornými odvetviami. Integrovaná námorná politika (IMP)¹⁰ sa venuje vzťahom medzi všetkými politikami EÚ a námornými záležitosťami. Budúca SRP musí v tomto smere urobiť krok vpred pomocou integrovaného prístupu:

- prostredníctvom rámcovej smernice o stratégii pre morské prostredia, ktorá je environmentálnym pilierom IMP a stanovuje pre členské štáty povinnosť dosiahnuť do roku 2020 dobrý environmentálny stav, sa vykonáva ekosystémový prístup ku správe morí, ktorý zahŕňa všetky odvetvia. Budúca SRP musí byť nastavená tak, aby poskytovala správne nástroje na podporu tohto ekosystémového prístupu¹¹. Je to tiež v záujme odvetvia rybolovu, pretože tento prístup bude primeraným a uceleným spôsobom riešiť vplyvy ostatných odvetví na rybolovné zdroje,
- Zmena klímy bude mať na morské prostredie veľký vplyv. Morské ekosystémy a biodiverzita, ktoré už sú pod tlakom v dôsledku znečistenia a nadmerného rybolovu, budú naďalej ovplyvnené vyššími teplotami a okysľovaním, pričom nastanú zmeny reprodukcie druhov a ich hojnosti, zmeny výskytu morských organizmov a zmeny spoločenstiev planktónu. Nová spoločná rybárska politika musí zohrávať úlohu pri podpore úsilia prispôsobenia sa zmene klímy, pokiaľ ide o vplyvy na morské prostredie. Zmena klímy je ďalším stresujúcim faktorom pre morské ekosystémy a potreba zníženia rybolovu na udržateľnú úroveň je tak ešte naliehavejšia. Udržateľný rybolov teda musí nahradiť nadmerný rybolov,

¹⁰ Integrovaná námorná politika Európskej únie – KOM(2007) 575.

¹¹ Úloha spoločnej politiky rybného hospodárstva pri implementovaní ekosystémového prístupu k správe morí. Oznámenie Komisie - KOM(2008) 187.

v dôsledku ktorého sú morské ekosystémy citlivejšie na zmenu klímy a teda menej schopné sa prispôbiť;

- rybolov a akvakultúra s inými námornými odvetviami čoraz viac súťažia o morský priestor. Morské územné plánovanie je dôležitým prvkom IMP a musí byť súčasťou budúcej spoločnej rybárskej politiky.
- silný dôraz IMP na udržateľný rozvoj v pobrežných regiónoch napr. vo forme udržateľného turizmu by mohol byť významným príspevkom k zmierneniu sociálno-ekonomických dôsledkov znižovania kapacity v odvetví rybolovu. rozvoj pobrežných spoločností sa nemôže uskutočňovať iba prostredníctvom SRP – je nutné vnímať ho ako väčšiu akciu v kontexte IMP a kohéznej politiky EÚ,
- v oblasti monitorovania, údajov, znalostí a výskumu existuje medzi rôznymi námornými odvetviami vrátane rybolovu silná synergia.

Pri vymedzovaní budúcej SRP a jej úlohy pri tvorbe budúcnosti odvetvia rybolovu a akvakultúry je nutné zohľadniť kľúčové výzvy, ako je zmena klímy, emisná politika a energetická efektívnosť. Takisto sa musí riešiť adekvátne financovanie širších cieľov IMP, pomocou Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo (EFRH) alebo iných finančných nástrojov.

- V ktorých oblastiach sa odvetvie rybolovu a ostatné odvetvia úzko ovplyvňujú? Kde konkrétne sa vyžaduje integrácia s IMP?
- Ako môže budúca SRP v rámci integrovaného rámca územného plánovania prispieť k tomu, aby odvetvie rybolovu vrátane rybárskych flotíl a akvakultúry malo aj naďalej prístup k morskému priestoru?
- Ako môže budúca SRP najlepšie prispieť k vykonávaniu stratégie pre morské prostredie?
- Ako môže budúca SRP podporiť adaptácie na zmenu klímy a zabezpečiť, aby rybolov neoslaboval odolnosť morských ekosystémov?

5.6. Znalostná základňa pre politiku

Vedecké znalosti a údaje majú pre SRP veľký význam, pretože politické rozhodnutia musia byť založené na solídnych a dôkladných znalostiach o úrovni využitia, ktorú sú populácie rýb schopné zniesť, o vplyve rybolovu na morské ekosystémy a o vplyvoch zmien, ako je zmena klímy. Ľudských a inštitucionálnych zdrojov, ktoré môžu poskytnúť tieto informácie je stále menej a otázky, ktorým sa treba venovať, sú stále početnejšie a zložitejšie.

Budúce dlhodobé výskumné programy zamerané na SRP sa musia vyrovnávať s novými problémami, ako je potreba podporovať synergiu na európskej, vnútroštátnej a regionálnej úrovni, integrovať rybársku politiku s ostatnými námornými záležitosťami, najmä ekosystémovým prístupom a zmenou klímy a ďalším rozvojom politických nástrojov a riadenia. Oznámenie o európskej stratégii

pre morský a námorný výskum¹², nedávno uverejnené Komisiou, je prvým krokom pri riešení tejto integrácie.

Prioritou by malo zostať zlepšenie komunikácie medzi vedeckými pracovníkmi, tvorcami politiky a zúčastnenými stranami, najmä Poradným výborom pre rybolov a akvakultúru a regionálnymi poradnými radami a zaistenie ich plnej angažovanosti.

- Ako je možné vytvoriť podmienky pre vznik vysoko kvalitného vedeckého výskumu týkajúceho sa budúcnosti rybolovu vrátane regiónov, v ktorých v súčasnosti chýba? Ako môžeme najlepšie zabezpečiť dobrú koordináciu výskumných programov v rámci EÚ? Ako môžeme zabezpečiť dostupnosť zdrojov a vzdelávanie mladých výskumníkov v tejto oblasti?
- Ako najlepšie zaistiť a využiť dostupné zdroje, aby poskytli relevantné a včasné poradenstvo?
- Ako môžeme lepšie podporiť zapojenie zúčastnených strán do výskumných projektov a začleniť ich znalosti do poradenstva založeného na výskume?

5.7. Štrukturálna politika a verejná finančná podpora

Verejná finančná podpora pre rybolov je významná, či už je poskytovaná prostredníctvom Európskych rybárskych fondov alebo prostredníctvom rôznych podporných opatrení členských štátov, vrátane oslobodenia od daní. Často je tiež v rozpore s cieľmi SRP, najmä s potrebou znížiť nadmernú kapacitu a niekedy sa zdalo, že štrukturálne problémy zväčšuje namiesto toho, aby ich pomáhala riešiť.

Reforma z roku 2002 bola významným krokom správnym smerom odstránením určitej časti finančnej podpory, ktorá priamo prispievala k nadmernej kapacite a nadmerným investíciám. Synergia však nie je dostatočne rozvinutá a v spôsobe, akým môžu členské štáty míňať svoje rybárske fondy, je veľmi málo podmienenosti. Súčasný systém okrem toho nie je navrhnutý, tak aby riešil nové problémy alebo reagoval na rýchlo sa meniace okolnosti. Musí byť schopný prispôbiť sa napríklad rozvoju IMP, vykonávaniu smernice o námornej stratégii a adaptácii pobrežných oblastí na zmenu klímy. Súčasnú rozdelenie finančných prostriedkov EFRH sa nezakladá na zložení európskej flotily a jej štrukturálnych nedostatkov, ale na kritériách regionálnej konvergenencie.

Ukazuje to potrebu oveľa tesnejšieho prepojenia medzi verejným financovaním (najmä Európskym fondom pre rybné hospodárstvo), cieľmi politiky a novými problémami, ktoré sa dotýkajú morských činností. Ďalšia reforma bude musieť zaistiť riešenie štrukturálnych nedostatkov odvetvia a zároveň aj ochranu pred akýmkoľvek nežiaducimi vedľajšími dôsledkami tejto reformy. Mala by podporiť a uľahčiť reštrukturalizáciu a modernizáciu európskeho odvetvia rybolovu, pomôcť mu zlepšiť jeho dlhodobú ekonomickú životaschopnosť a zabrániť umelému udržiavaniu nadmernej kapacity.

- Čo by malo patriť medzi hlavné priority budúcej verejnej finančnej podpory

¹²

Európska stratégia pre morský a námorný výskum - KOM(2008) 534.

a prečo? Aké zmeny nie je odvetvie schopné uskutočniť samo a vyžadujú preto verejnú finančnú podporu?

- Ako môžeme zmeniť zameranie finančných zdrojov EÚ tak, aby podporili inováciu a prispôsobenie novým politikám a okolnostiam? Vyžaduje financovanie nejaká nová oblasť politiky? Mala by sa verejná finančná podpora zamerať na osobitné opatrenia, ako je eliminácia odhadzovania rýb v rybnom hospodárstve?
- Ako je možné zabezpečiť synergiu a súdržnosť možných fondov SRP s ostatnými nástrojmi EÚ a nástrojmi členských štátov?
- Ako je možné dosiahnuť synergiu medzi piliermi budúcej SRP? Mala by byť verejná podpora podmienená splnením politických cieľov členskými štátmi?
- Ako je možné rozvíjať finančné zdroje EÚ tak, aby poskytli flexibilitu potrebnú na rýchlu reakciu, ak dôjde ku kríze?
- Mala by sa verejná finančná podpora použiť rovnomerne na všetky segmenty (činnosť v malom i veľkom rozsahu)? Mal by Európsky fond pre rybne hospodárstvo aj naďalej rozlišovať medzi konvergenčnými a nekonvergenčnými regiónmi?
- Mala by sa nepriama podpora, ako sú služby súvisiace s riadením rybolovu (prístup, výskum, kontrola) aj naďalej poskytovať zdarma všetkým segmentom v odvetví?
- Mali by byť trvalé subvencie na rybolov ukončené a dočasne ponechané iba tie, ktorých cieľom je zmiernenie sociálnych vplyvov reštrukturalizácie odvetvia?

5.8. Vonkajšia dimenzia

Na základe Zmluvy zahŕňa výlučná pôsobnosť Únie, pokiaľ ide o uchovanie vodných zdrojov riadenie rybolovnej činnosti flotíl EÚ mimo vôd EÚ.

Hlavným cieľom činnosti v rámci vonkajšej dimenzie spoločnej rybárskej politiky by malo byť rozšírenie zásad udržateľného a zodpovedného rybolovu na medzinárodnú úroveň. Tento cieľ musí byť v úplnosti zahrnutý do cieľov IMP o dobrej správe mora a udržateľného rozvoja pobrežných oblastí. Ďalšie ciele, ktorými sa v súčasnosti riadi vonkajšia dimenzia SRP, ako je udržiavanie medzinárodnej prítomnosti flotily EÚ a zabezpečenie toho, aby táto flotila zásobovala trh EÚ, sú v súčasnosti možno menej významné.

Myšlienka, že celosvetová prítomnosť plavidiel EÚ podporuje legitimitu a vplyv EÚ v regionálnych organizáciách pre riadenie rybolovu sa v súčasnosti nezdá taká samozrejmá: aj napriek absencii rybolovných záujmov preukázalo mnoho medzinárodných partnerov schopnosť ovplyvniť celosvetové riadenie rybolovu, takisto ako aj aktívnu účasť na medzinárodných fórach. Okrem toho, dôležitosť trhu EÚ pre svetový obchod s produktmi rybolovu poskytuje pre našu činnosť na regionálnych a ďalších mnohostranných fórach dostatočnú legitimitu. Treba tiež

uviesť, že logika zásobovania trhu EÚ vonkajšou flotilou EÚ je podkopávaná našou veľkou a zvyšujúcou sa závislosťou od dovozu.

Je potrebné zabezpečiť, aby boli všetky časti SRP v súlade s ostatnými politikami EÚ. V prípade vonkajšej zložky hrá osobitnú úlohu politika rozvoja a politika životného prostredia EÚ.

Kľúčovou úlohou je preto preskúmanie a nové vymedzenie cieľov vonkajšej dimenzie tak, aby vyhovovali potrebám 21. storočia.

Budúca SRP by mala pokračovať v podpore zodpovedného rybolovu na medzinárodných fórach, ako je Valné zhromaždenie OSN a FAO, v rámci celkovej povinnosti a úsilia EÚ o dosiahnutie lepšieho celosvetového riadenia morí. Musíme pokračovať v práci na témach, ako je morské právo, ochrana zraniteľných morských ekosystémov pred deštruktívnymi metódami rybolovu a takisto v rokovaní o vypracovaní medzinárodnej dohody o morských genetických zdrojoch mimo vnútroštátnej jurisdikcie.

Regionálne organizácie pre riadenie rybolovu (RFMO) sú dodnes považované za najlepšie nástroje riadenia rybolovu, najmä v prípade obsádok rýb a rýb migrujúcich na veľké vzdialenosti vo výhradných hospodárskych zónach (EEZ) a na voľnom mori. Ich výkon je však nerovnomerný a nie vždy boli účinné pri prijímaní prísnych opatrení na ochranu a riadenie, pri presadzovaní týchto opatrení alebo pokiaľ ide o ich kontrolné prostriedky. Je preto potrebné posilniť v tomto smere ich odhodlanie, rovnako ako zlepšiť ich celkové výsledky. Na dosiahnutie týchto cieľov bude aj naďalej kľúčová spolupráca s medzinárodnými partnermi.

Reforma SRP z roku 2002 viedla k prechodu od tradičných dohôd v oblasti rybolovu, založených väčšinou na zásade „zaplať, vylov a chodť“ ku komplexnejšiemu prístupu väčšej spolupráce v rámci existujúcich dohôd o partnerstve v oblasti rybolovu (FPA). Okrem poskytnutia prístupu pre plavidlá EÚ je cieľom súčasných dohôd o partnerstve v oblasti rybolovu posilnenie kapacity partnerských krajín na zabezpečenie udržateľného rybolovu v ich vlastných vodách.

Väčšina finančných príspevkov spojených s týmito dohodami pomáha partnerským krajinám posilniť ich rybársku politiku vrátane vedeckého výskumu a kontroly a sledovania rybolovných činností v ich vodách. Tieto dohody sa však veľmi „ťažko dodržiavajú“ a ich vykonávanie sa v mnohých krajinách ukázalo ako problematické z dôvodu politickej nestability alebo pomalého – a niekedy dokonca neexistujúceho – prijímania podpory poskytovanej pre rybársku politiku. Na druhej strane časť odvetia rybolovu EÚ – najmä odvetvie tuniakov – vyjadrilo silný záujem o rozšírenie sietí dohôd na účely lepšieho pokrytia trasy migrujúcich druhov, ktoré sa lovia v susedných EEZ. Rybári v EÚ majú takisto záujem vyvíjať činnosť v EEZ, kde dohody EÚ poskytujú vysokú úroveň právnej istoty a transparentnosti.

Najväčšou prednosťou dohôd o partnerstve v oblasti rybolovu je, že pomáhajú zlepšiť správu rybolovu vo vodách rozvojových krajín. Mala by sa však posilniť vedecká analýza a výskumná kapacita na lepšie posúdenie stavu ochrany populácie a stanovenie udržateľnej úrovne rybolovu.

Podpora odvetvia rybolovu, najmä v rámci dohôd o partnerstve v oblasti rybolovu prispela k rozvoju tohto odvetvia, ale nie spôsobom, ktorý by mal podstatný vplyv na boj s chudobou a dosiahnutie rozvojových cieľov tisícročia. Vonkajšia rybárska politika by mala viac zohľadniť stratégie zabezpečenia potravín tretích krajín.

Súčasná architektúra našich dohôd by sa preto mala revidovať s cieľom preskúmať alternatívne podoby dohôd s tretími krajinami, ktoré by lepšie vyhovovali potrebám nášho odvetvia a našich partnerov. V tomto smere môže byť zaujímavé preskúmať zavedenie regionálnych foriem spolupráce, najmä v čase, keď sa regionálna integrácia podporuje ako nástroj rozvoja.

- Hlavným cieľom SRP je podpora zodpovedného a udržateľného rybolovu. Existuje nejaký dôvod, prečo by mala vonkajšia dimenzia SRP sledovať iné ciele?
- Ako by mohla EÚ posilniť svoju úlohu na medzinárodnej scéne a podporiť lepšie celosvetové riadenie morí a najmä rybolovu?
- Ako môže EÚ spolupracovať so svojimi partnermi tak, aby bola činnosť regionálnych organizácií pre riadenie rybolovu viac účinná?
- Mali by rybári odchylné od súčasnej zásady voľného prístupu v medzinárodných vodách za právo rybolovu na voľnom mori pod správou regionálnych organizácií pre riadenie rybolovu platiť?
- Ako môžu byť v rámci budúcich medzinárodných dohôd o rybolove sledované ciele, ako podpora investícií (vytváranie spoločných podnikov, prenos know-how a technológií, investície a riadenie kapacity v odvetví rybolovu ...), vytváranie pracovných miest (na plavidlách, v prístavoch, v spracovateľskom priemysle) alebo podpora dobrej správy morí?
- Sú dohody o partnerstve v oblasti rybolovu najlepším nástrojom na dosiahnutie udržateľnosti mimo vôd EÚ, alebo by mali byť nahradené inou formou spolupráce? Mala by sa preskúmať regionálna perspektíva a mala by nahradiť alebo doplniť usmernenú dvojstrannú perspektívu?
- Ako je možné zlepšiť transparentnosť a efektívnosť vedeckého výskumu pri posudzovaní udržateľnosti populácií rýb a kontrole rybolovnej činnosti?
- Ako môžeme zabezpečiť lepšiu spoluprácu a dodržiavanie nových právnych predpisov v rozvojových krajinách?
- Mali by prevádzkovatelia z EÚ hradiť všetky náklady na svoju rybolovnú činnosť vo vodách tretích krajín, alebo by sa mala časť týchto nákladov aj naďalej podporovať z rozpočtu Spoločenstva?
- Ako by sme mohli prispieť ku zvýšeniu schopnosti rozvojových krajín riadiť rybolov, napr. prostredníctvom cielenej pomoci?
- Mala by sa ako cieľ vonkajšej dimenzie SRP aktívne sledovať integrácia európskych rybárskych flotíl a záujmov v tretích krajinách, najmä na účely

podpory rozvoja daných partnerských krajín?

- Ako môžeme posilniť synergie medzi rôznymi formami podpory a rôznymi partnermi v odvetví rybolovu a rozvojovými stratégiami pobrežných štátov?
- Mala by byť v budúcich dohodách o partnerstve zahrnutá akvakultúra?
- Ako by bolo možné posilniť potenciál podnikov venujúcich sa drobnému rybolovu, pokiaľ ide o udržateľnosť, ekologické a sociálne prínosy?

5.9. Akvakultúra

Akvakultúra čoraz viac prispieva k celosvetovej produkcii potravín z vodných organizmov. Akvakultúrna produkcia je v mnohých pobrežných a kontinentálnych oblastiach EÚ významnou ekonomickou činnosťou, v minulých rokoch však zostávala stabilná. Komisia sa venovala osobitným krátkodobým a strednodobým problémom akvakultúry v samostatnom oznámení¹³. Je však dôležité diskutovať o úlohe akvakultúry v reformovanej SRP.

- Akú úlohu by mala mať akvakultúra v budúcej SPR: mala by byť začlenená ako základný pilier SRP, s osobitnými cieľmi a nástrojmi, alebo ponechaná členským štátom, aby ju rozvíjali na vnútroštátnej úrovni? Aké nástroje sú nevyhnutné na začlenenie akvakultúry do SRP?

6. ĎALŠIE KROKY

Práca na reforme nezastaví úsilie o väčšiu účinnosť SRP v jej terajšom rámci. V čase, ktorý zostáva do implementácie reformy možno veľa vykonať a veľa sa aj vykoná. Toto zahŕňa:

- reformu kontrolnej politiky na zabezpečenie riadneho vykonávania rozhodnutí a rovných príležitostí pre všetky členské štáty,
- pokračujúce úsilie v boji proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu s cieľom bojovať proti takémuto rybolovu a dovozu akýchkoľvek produktov pochádzajúcich z takéhoto rybolovu v európskych vodách,
- nové iniciatívy na elimináciu odhadzovania rýb a ochranu citlivých druhov a prostredí,
- pokračujúce začleňovanie spoločnej rybárskej politiky do IMP vrátane podpory vykonávania stratégie pre morské prostredie s cieľom zabezpečiť environmentálnu ochranu morských ekosystémov,
- novú stratégiu o akvakultúre, ktorá sa zaoberá prekážkami brániacimi rozvoju tohto odvetvia,

¹³

Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu: vytvoriť udržateľnú budúcnosť pre akvakultúru - nový podnet pre stratégiu udržateľného rozvoja európskej akvakultúry- KOM(2009) 162.

- ustanovenie a vykonanie ďalších plánov dlhodobého riadenia na zníženie rybolovného tlaku na nadmerné využívanie populácií a na obnovu stavu populácií na úroveň MSY,
- posilnenie transparentnosti pre spotrebiteľov a ďalšie zlepšenie sledovateľnosti produkcie v trhovom reťazci.

Cieľom týchto iniciatív bude odstránenie naliehavých krátkodobých a strednodobých problémov, pričom budú prebiehať úvahy o dlhodobejšom preskúvaní rámca politiky. Ak to bude možné, budú sa rozvíjať v súlade s tvoriacim sa smerovaním tejto reformy spoločnej rybárskej politiky.

Spolu s príspevkami organizácií zúčastnených strán, výskumnej obce, vlád členských štátov, občianskej spoločnosti a tretích krajín by táto zelená kniha mala položiť základ na verejnú diskusiu o budúcej SRP. Komisia si želá, aby sa do tejto diskusie zapojila široká skupina tvorcov politiky a občanov, od tých, ktorí sú priamo zapojení do odvetvia rybolovu, cez ostatné oblasti politiky až po európskych občanov vo všeobecnosti – spotrebiteľov, občanov a daňových poplatníkov. Predstavitelia a zúčastnené strany z rozvojových krajín sa vyzývajú, aby zo svojho uhla pohľadu prispeli k diskusii.

Komisia zohľadní výsledok preskúmania rozpočtu bez zahrnutia budúcej diskusie o plánovanom finančnom rámci, do prvej polovice roka 2010 zhrnie výsledky diskusie a vypracuje závery o smere reformy SRP. Potom sa vykoná hodnotenie vplyvu a po ďalších konzultáciách so zúčastnenými stranami Komisia vypracuje návrh nového základného nariadenia, ktorý bude predložený Rade a Európskemu parlamentu spolu so všetkými ostatnými návrhmi týkajúcimi sa právneho základu v kontexte nového finančného rámca po roku 2013.

7. VYJADRITE SA

Cieľom tejto zelenej knihy je začať a podporiť verejnú debatu a získať názory na budúcu SRP. Komisia vyzýva všetky zúčastnené strany¹⁴, aby sa vyjadrili k otázkam uvedeným v tejto zelenej knihe a aby svoje pripomienky spolu s akýmkoľvek ďalšími komentármi zaslali do 31. decembra 2009 na adresu:

Európska komisia - Generálne riaditeľstvo pre rybné hospodárstvo a námorné záležitosti

„Reforma SRP“

B-1049 Bruxelles

Belgique/Belgicko

alebo elektronickou poštou na adresu: mare-cfp-consultation@ec.europa.eu

¹⁴ Profesionálne organizácie sa vyzývajú, aby sa zaregistrovali do Registra zástupcov záujmových skupín Európskej komisie (<http://ec.europa.eu/transparency/regrin>). Tento Register bol vytvorený v rámci európskej iniciatívy za transparentnosť s cieľom poskytnúť Komisii a širokej verejnosti informácie o cieľoch, financovaní a štruktúre zástupcov záujmových skupín.

Príspevky sa uverejnia na internete. Je dôležité, aby ste si prečítali osobitné vyhlásenie o ochrane osobných údajov, ktoré je priložené k tejto konzultácii a ktoré informuje o tom, ako budeme nakladať s vašimi osobnými údajmi a príspevkom

Sprievodné dokumenty a ďalšie informácie o konzultácii sú k dispozícii na tejto webovej stránke: <http://ec.europa.eu/fisheries/reform>

8. SKRATKY

SPR	Spoločná rybárska politika
ACFA	Poradný výbor pre rybolov a akvakultúru
CMO	Spoločná organizácia trhu
EFRH	Európsky fond pre rybné hospodárstvo
EHZ	Výhradná hospodárska zóna
FPAs	Dohody o partnerstve v sektore rybolovu
ICES.....	Medzinárodná rada pre výskum mora
IMP	Integrovaná námorná politika
MSY	Maximálny udržateľný výnos
OV	Organizácie výrobcov
RAC	Regionálna poradná rada
RFMO	Regionálna organizácia pre riadenie rybného hospodárstva
TACs	Celkový povolený výlov